

BIJLAGEN BIJ HET BUURTONDERZOEK - RHIJNSPOOR

Bespaar energie,
print mij niet!

November
2024

Bijlage bij het Buurtonderzoek Rhijnspoor in Amsterdam - Vernieuwing elektriciteitsstation Liander

Het volledige verslag van het buurtonderzoek kun je vinden op onze website:
<https://bureaubewonerszaken.nl/buurtonderzoek-rhijnspoor-liander/>
 of scan de QR-code.

Bijlage bij hoofdstuk 4 – Aanbevelingen voor de informatiebehoefte

In het buurtonderzoek is gevraagd of mensen vragen hebben of informatie missen over de vernieuwing van het elektriciteitsstation. Van de 80 respondenten hebben 44 mensen in totaal 103 reacties gegeven over de behoefte aan (meer) informatie. Hieronder staan alle toelichtingen geanonimiseerd weergegeven.

Reactie-ID	Informatiebehoefte	Thema aanbeveling
1	Afwegingen / besluitvorming afgevalen alternatieve lokaties / gebouwposities zijn niet transparant gedeeld.	Alternatieven / Locatie
2	Alternatieve locaties, alternatieve bouwplannen.	Alternatieven / Locatie
3	Alternatieven voor hoogbouw	Alternatieven / Locatie
4	De plek waarop dit station gebouwd wordt is niet geschikt. Het is een gevaar voor de gezondheid, en heeft enorm veel impact op de kwaliteit van leven van de omwonenden. Waarom wordt hiervoor gekozen? Een antwoord als " omdat er al bestaande faciliteiten zijn" is niet afdoende. Alles wordt afgebroken en er wordt feitelijk een heel nieuw station gebouwd.	Alternatieven / Locatie
5	Is meer verspreiding van transformatiehuysjes een optie (en dan niet meteen zeggen dat dat niet kan omdat het te duur is)	Alternatieven / Locatie
6	Have any other locations been considered?	Alternatieven / Locatie
7	Ik mis informatie over alternatieve locaties. Waarom is niet gekeken naar alternatieve locaties - zoals het gebouw van de reclassering?	Alternatieven / Locatie
8	Wij zijn niet overtuigd dat het ontwerp de beste keuze is voor de buurt	Ontwerp / PvE
9	Onduidelijke gevolgen hoogte van gebouwen voor lichtinval huizen.	Ontwerp / PvE

10	De gebouwen parallel aan 1e boerhave straat worden NIET gebruikt om stroom te transformeren in de toekomst. Wat zijn hier de harde garanties voor? Wat wordt de bestemming van deze gebouwen?	Ontwerp / PvE
11	Het ontwerp uitbreiden naar het hele terrein en de mogelijkheden verkennen vanuit het terrein en niet enkel het schetsontwerp. Investeren in beperken van straling, geluidoverlast en schaduw, investeren in groen en veiligheid.	Ontwerp / PvE
12	Wat is de lichtinval nog straks?	Ontwerp / PvE
13	Heeft het gevolgen voor het plein en de lichtinval	Ontwerp / PvE
14	Beïnvloeding van licht op ons balkon door hoogbouw.	Ontwerp / PvE
15	Wordt er in het ontwerp rekening gehouden met het aangezicht van het pand en verbetering van parkeergelegenheid voor (bak)fietsen en elektrische auto's?	Ontwerp / PvE
16	What will be the visual impact and loss of sunlight. Do the proposed designs reduce sound and EMF as much as possible? Is a 60 m high building in keeping with the immediate surrounding architectures?	Ontwerp / PvE
17	Info over het ontwerp	Ontwerp / PvE
18	Ik wil meer weten over zichtlijnen, deze hoge gebouwen gaan zonlicht blokkeren en de waarde van de huizen in de omgeving negatief beïnvloeden.	Ontwerp / PvE
19	De hoogte van de nieuwe gebouwen is erg hoog, wordt er niet bepaald mooier op. Kan het niet lager?	Ontwerp / PvE
20	Een aantal huizen koken nog op gas, hoe lang blijft dat mogelijk?	Ontwerp / PvE
21	Worden de gebouwen in de nieuwe plannen hoger en groter?	Ontwerp / PvE
22	Is er een nuttige bestemming denkbaar voor de restwarmte die uit het station beschikbaar komt? Een lokaal warmtenet bijvoorbeeld?	Ontwerp / PvE
23	Komt er ook groen in t ontwerp? Ook de hoogte van pand is onduidelijk. Liever geen betonkolos.	Ontwerp / PvE
24	Welk programma van eisen krijgt de architect mee? Van de warmte kunnen wellicht de huizen in de omgeving verwarmd worden in kader van energietransitie	Ontwerp / PvE
25	Ik mis in uw informatie welke stappen u neemt ter bescherming van de 3 bomen aan de voorzijde van het station, deze staan op ca. 5 meter afstand van het huidige gebouw. Op de overzichtstekening komt het nieuwe gebouw op dezelfde lijn te staan als het huidige. Deze bomen vormen toch een belangrijk element in het straatbeeld.	Ontwerp / PvE

26	Krijg het nieuw te bouwen station een wat vriendelijker uitstraling dan het huidige? Eerlijk gezegd heeft de toen verantwoordelijke architect wellicht een functioneel gebouw ontworpen, de schoonheidsprijs verdient e.e.a. zeker niet.	Ontwerp / PvE
27	Toegankelijkheid is noodzakelijk, kan een half open verharding worden toegepast met een sedum zodat het voor bewoners geen grijze tegelvlakte wordt? Kunnen er verticale tuinen worden aangebracht? Kunnen er zonnepanelen op het dak komen? Wordt er nagedacht over het gebruik van lichtkleurige bakstenen? Mogelijk met een decoratiefpatroon?	Ontwerp / PvE
28	Ik mis een inschatting van de teloorgang van daglicht voor de woningen aan de Leeuwenhoekstraat. Hoeveel daglicht scheelt het als een gebouw meer dan twee keer zo hoog wordt?	Ontwerp / PvE
29	Ik mis een ambitieuze aanpak om deze vernieuwing te gebruiken om de buurt te vergroenen en de luchtkwaliteit te verbeteren. Waarom zie ik de groenbevorderende ambities van het stadsbestuur niet terug?	Ontwerp / PvE
30	Hoe gaat Liander garanderen dat tijdens de bouw onze huizen geen schade (bv verzakkingen/scheuren) oplopen ?	Overlast / Bouw / Planning
31	Wat wordt de overlast van de bouwactiviteiten?	Overlast / Bouw / Planning
32	Heeft het gevolgen voor de levering van elektriciteit?	Overlast / Bouw / Planning
33	Bij deze wil ik de betrokken instanties, Liander maar vooral de gemeente Amsterdam met klem vragen om bij de vernieuwing van het electriciteitsstation alsmede andere verbouwingen in de buurt de geluidsoverlast voor de Mauritsstraat, de Eerste boerhaavestraat en vooral het stuk Swammerdamstraat tussen deze twee straten in tot een minimum te beperken. Want zoals jullie misschien wel weten heeft dit gedeelte van de buurt, waarin ik helaas al achttien jaar woonachtig ben, ruim vijftien(!) jaar bijna non-stop extreme geluidsoverlast ervaren dankzij met name de megabouwwerken van de HVA. Tot overmaat van ramp is er hierbovenop ook nog vijf jaar een omleiding van het fietspad van de Torontobrug door deze straten getrokken. De gemeente pretendeert alsof dit laatste "slechts" twee a drie jaar het geval was, tijdens de bouw van het Jacoba-Mulderhuis, maar wij buurtbewoners zijn zeker niet vergeten dat er tussen 2016 en 2018, voordat er op deze plek gebouwd werd, het fietspad ook al door onze straat werd omgeleid, met een klein onverlicht zandpaadje dat linksaf sloeg direct na de brug over dit terrein heen, wat vrijwel niemand van deze fietsers en bromfietzers opmerkte.	Overlast / Bouw / Planning

33	Bovendien, ook al hadden ze dit wel gezien was het vrijwel onmogelijk om na de steile bocht naar beneden met volle vaart meteen linksaf te slaan, zeker als er andere mensen vlak achter ze reden, wat vaak het geval was aangezien ze in hordes het fietspad gebruikten nadat ze samen het stoplicht op de Stadhouderskade groen hadden zien worden. Kortom: Dit stukje buurt heeft ruim vijftien jaar zware geluidsoverlast van bouwherrie als drillboren, hamers, zagen, cementwagens, schreeuwende bouwvakkers etcetera vrijwel elke ochtend ervaren, als gillende hordes fietsers, (te) hard rijdende scooters en motoren vrijwel elke nacht gedurende vijf jaar mogen ervaren (overigens is deze omleiding tot onze grote ergernis sinds een aantal maanden weer terug dankzij een afgewaaid dakplaat van het genoemde gebouw). U kunt zich voorstellen dat wij, ik spreek ook namens een flink aantal burens, de overlast al vele jaren meer dan spuugzak zijn. Het wordt dus de hoogste tijd dat de gemeente haar belofte om onze buurt eindelijk met rust te laten vanaf nu eens gaat nakomen, en niet telkens weer "vergeet". Bij deze dus de herinnering hieraan. BVD	Overlast / Bouw / Planning
34	Het bouwen van het station duurt jaren. Jaren!!!! Wat voor impact zal dit hebben op de fysieke en mentale gezondheid van de omwoners?!	Overlast / Bouw / Planning
35	Hoe toegankelijk blijft de Deymanstraat voor auto's en voor parkeren?	Overlast / Bouw / Planning
36	Hoe zal de buurt bereikbaar blijven tijdens de bouw? Wat zijn de werktijden waarop gebouwd mag worden?	Overlast / Bouw / Planning
37	Hou de complexiteit laag zodat er zo min mogelijk complicaties optreden en de werkzaamheden niet onnodig uitlopen	Overlast / Bouw / Planning
38	Wat is de overlast tijdens de verbouwing?	Overlast / Bouw / Planning
39	Of er sprake is van stroomonderbrekingen	Overlast / Bouw / Planning
40	Kan het zijn dat wij (tijdelijk) zonder stroom komen te zitten?	Overlast / Bouw / Planning
41	Hoe lang duurt deze bouw/vernieuwing? Mijn tuin grenst aan gebouw, hoeveel overlast?	Overlast / Bouw / Planning
42	Exact start date? how messy it will be here? What's the expected time slot in which workers are going to be working in Deymanstraat?	Overlast / Bouw / Planning
43	Hoe lang is de op en afbouwfase? Welke hinder gaan de bewoners last van krijgen voor hoe lang?	Overlast / Bouw / Planning
44	Hoeveel stof en geluidsoverlast is er tijdens de bouw.	Overlast / Bouw / Planning
45	Wat gaat dit betekenen qua mogelijke omleidingen en algemeen overlast?	Overlast / Bouw / Planning
46	Wat wordt de aanrijroute die het bouwverkeer zal gebruiken? Wordt er een directe afslag gecreëerd vanaf de Wibautstraat over de parkeerplaatsen? Op deze manier wordt de buurt niet onnodig belast met zwaar bouwverkeer	Overlast / Bouw / Planning

47	Hoe lang gaat het duren en wanneer begint men?	Overlast / Bouw / Planning
48	Gaan er bij de bouw (tijdelijk) parkeerplaatsen verloren?	Overlast / Bouw / Planning
49	Parkeerdruk in de swammerdamstraat is echt een groot probleem met de HvA. Als er ook parkeerplaatsen worden gebruikt voor de verbouwing dan ben ik benieuwd of er met de gemeente een masterplan parkeren in de swammerdambuurt is bedacht gedurende de bouwwerkzaamheden	Overlast / Bouw / Planning
50	Wanneer gaat het beginnen? Gaan we herrie krijgen?	Overlast / Bouw / Planning
51	Waarom moet het? Ik werk thuis. Ik hoop dat ik gewoon rustig kan thuis werken want ik woon achter Liander	Overlast / Bouw / Planning
52	Wat is de reële contributie van de buurt in het ontwerp?	Participatie / Proces
53	De 3 punten onder kopje OVER HET GEVOLG suggereren dat bewoners een beetje in de marge suggesties kunnen doen aan Liander en dat Liander wellicht er iets mee gaat doen als het hun goed uit zou komen. De onrust van de bewoners over mogelijke gezondheidsrisico's worden totaal niet serieus genomen en er zijn geen enkele garanties geboden om deze risico's af te dekken. Voordat we het over het ontwerp zouden moeten hebben, moeten deze spelregels vooraf afgestemd zijn met de bewoners. Ik zie op geen enkele manier dit essentiële punt terug in de door u gecommuniceerde planning. Zonder garanties en spelregels om gezondheidsrisico's af te dekken geen vernieuwing. Ik zie graag tegemoet dat Gemeente en Liander hierop tergekomen en alsnog het vertrouwen met dee burger herstellen!	Participatie / Proces
54	De informatie is 1-op-1 gecommuniceerd. Geen centrale/transparante communicatie waardoor niemand het totaal overzicht heeft. Niets is vastgelegd van deze avond dus is ook niets om later op terug te komen. Zeer kwalijke gang van zaken.	Participatie / Proces
55	In z'n algemeenheid: Het is onduidelijk wat de spelregels (vooraf!) zijn waar Liander/Gemeente zich aan gaat houden.	Participatie / Proces
56	Maximale invloed krijgen op het ontwerp - zodat het niet zo goedkoop mogelijk - maar zo mooi en groen en stil en laag mogelijk wordt gebouwd - met behoud van veiligheid uiteraard	Participatie / Proces
57	Beleidsmatige tijdlijn van proces?	Participatie / Proces
58	Ik vind het proces hier naar toe slecht. Onaangekondigd langs de deur met daarna op korte termijn een inspraakavond. En dit terwijl vooraf geen gedetailleerde informatie beschikbaar is gesteld / gecommuniceerd met de gebruikers. De bovenstaande website was toen ook nog niet beschikbaar of niet bekend. Als jullie inspraak verwachten en ons willen meenemen, dan moeten jullie ook echt een handreiking doen en mensen de tijd geven om zich voor te bereiden op een inspraakavond.	Participatie / Proces

59	Ik ben vooral geïnteresseerd in het bredere proces. Hoe kunnen we bezwaar aantekenen, wat zijn juridische termijnen.	Participatie / Proces
60	Bij voorkeur worden directe bewoners meegenomen in het ontwerp proces.	Participatie / Proces
61	Hoe kunnen we in beroep gaan tegen dit besluit?	Participatie / Proces
62	Wanneer is de mogelijkheid een zienswijze in te brengen?	Participatie / Proces
63	Welke invloed heeft de buurt op het ontwerp?	Participatie / Proces
64	Will we (neighbours) have some decisional power in 2025 when deciding the design of the building?	Participatie / Proces
65	Hebben wij hierna nog een kans om onze zorgen en wensen te delen - of is dit dat moment en blijft het hierbij? Wij worden opeens geconfronteerd met heel veel informatie en nu moeten we binnen drie weken ons zegje erover doen. Dat is erg kort om je hierin te verdiepen en er onderbouwende gedachten over te vormen.	Participatie / Proces
66	Beste veel vragen over veiligheid. We maken ons allemaal heel veel zorgen over.	Veiligheid / gezondheid
67	Straling?	Veiligheid / gezondheid
68	Geen gebruik gemaakt van 4 ogen principe: Liander heeft eigen bureau ingeschakeld om EMV wolk te berekenen. Dus niet berekend door onafhankelijke instantie waardoor de GGD goedkeuring van dit ontwerp op niets is gebaseerd. Onduidelijk hoe Liander/GGD en Gemeente gaat garanderen niet boven de .4 microtesla uit te komen bij omliggende gebouwen. Onduidelijk welke maatregelen worden genomen als Liander onverhoeds wel boven .4 microtesla uitkomt zodat de gezondheid gewaarborgt blijft. Minder stroom transformeren? Uitsluiten bewoners?	Veiligheid / gezondheid
69	Onduidelijk wat de geluidsoverlast zal zijn bij het transformeren van zo'n enorme hoeveelheid stroom bij 50Hz?	Veiligheid / gezondheid
70	Uitsluiten van stralingsschade van het electriciteitsstation, meer concreet metingen voor en na van microtesla, geluid, licht en meetbouts. En dat er bij overschrijdingen van normen consequenties aan worden verbonden	Veiligheid / gezondheid
71	Heeft het gevolgen voor omgevingsgeluid?	Veiligheid / gezondheid
72	Komen er schadelijke stralingen vrij en hoe gevaarlijk zijn die voor omwonenden?	Veiligheid / gezondheid
73	Hoe wordt gezondheidsimpact van meer straling gemeten?	Veiligheid / gezondheid
74	Ik vind de informatievoorziening rondom veiligheid te kort schieten. Ik vind het stuitend dat er digitaal geen informatie beschikbaar is gesteld waarin wordt uitgelegd dat de GGD richtlijnen niet bindend zijn. Kortom, ik ben redelijk ontstemt.	Veiligheid / gezondheid

75	Zou er een kooi van Faraday om de transformatoren heen geplaatst kunnen worden om het magnetische veld af te schermen?	Veiligheid / gezondheid
76	Stralingsrisico, volksgezondheid. Impact op gezondheid dichtbij centrale. Geen info of onderzoek naar. Graag een reactie aangaande stralingseffecten voor de buurt.	Veiligheid / gezondheid
77	Hoe schadelijk is de straling voor omwonenden?	Veiligheid / gezondheid
78	Terugkomend op de gezondheid. Er grenst een kinderdagverblijf aan het station. Hoe kunnen jullie de veiligheid van die kinderen waarborgen? Er is een verband met leukemie en de centrale aangetoond, met name bij KINDEREN.	Veiligheid / gezondheid
79	The information provided was vague, lacking technical details. I felt I was being told something was happening but key technical/environmental details were not presented I, e.g. that the EMF, sound and height of the installation would double I had to ask technical questions in order to get this done information	Veiligheid / gezondheid
80	What is the actual increase in EMF(EMV) field strength for my entire house, what measures are in order place to ensure that there in no increased cancer risk for my family, what assessment has been done regarding the effects of the increase in 50hz sound produced by the new instillation?	Veiligheid / gezondheid
81	Ik mis info over extra straling, Hoeveel extra straling gaat het veroorzaken?	Veiligheid / gezondheid
82	Veiligheids risico's, gezondheids impact	Veiligheid / gezondheid
83	Are there health risks to residents living close by?	Veiligheid / gezondheid
84	Wat zijn de gevolgen voor de gezondheid van de omwonenden?	Veiligheid / gezondheid
85	Welke extra maatregelen kunnen er genomen worden om geluidshinder van de elektriciteit centrale nog kleiner te maken?	Veiligheid / gezondheid
86	Is er gevaar voor omwonenden? Welke maatregelen worden genomen om bevolking veilig te houden.	Veiligheid / gezondheid
87	Wat wordt er gedaan aan geluidsisolatie ? Graag concrete oplossing. "Er wordt geïsoleerd " is geen voldoende antwoord	Veiligheid / gezondheid
88	Wat doet microtesla met je als je tussen de 20-50 meter ervan af woont? Wat zijn de gezondheidsrisico's?	Veiligheid / gezondheid
89	Er komt extra straling welke impact heeft dat op mens en dier? Wat voor geluid komt er?	Veiligheid / gezondheid
90	Halve informatir. Er wordt niks gezegd over stralingsniveau en gezonfheidsschade voor omringende panden zoals kinderdagverblijf. Er zijn geen gegevens over huidige situatie qua straling geluid en warmte afgifte.	Veiligheid / gezondheid

91	Het gebied van 0,5 en 0,3 microtesla is niet aangegeven. Er is niet aangegeven hoog nu de waardes zijn. Er is niet aangegeven met hoeveel decibel geluidsniveau stijgt. Er is niet aangegeven hoeveel (rest)warmte er wordt geproduceerd. Er is niet aangegeven of die warmte nog aan de buurt kan worden teruggegeven. Kortom het verschil tussen huidige situatie en toekomst is niet goed duidelijk gemaakt, noem het een halve waarheid.	Veiligheid / gezondheid
92	Wat zijn de gevolgen qua velden die ontstaan na verzwaring van het net? Tot hoever in de straat zal dit komen?	Veiligheid / gezondheid
93	De wettelijke kaders voor magnetische velden. Er werd een beleidsnorm gepresenteerd (onbekend wie die heeft bepaald), maar wat is wettelijk kader of advies RIVM?	Veiligheid / gezondheid
94	Ik mis informatie over wat er gebeurt als blijkt dat het niveau van microtesla toch te hoog uitpakt. Wat gebeurt er als het nieuwe station de normen van microteslag overschrijdt? Ik mis informatie over veiligheid (kortsluiting/brand/terreur). Wat zijn de risico's? Kunnen jullie metingen uitvoeren voor en na (geluid/daglicht/meetbouten/microtesla)?	Veiligheid / gezondheid
95	Is het gezond om zo en onderneming in ons buurt te hebben?	Veiligheid / gezondheid
96	Wie is de opdrachtgever? Wie is eindverantwoordelijk? En met wie kunnen wij afspraken maken als het gaat om straling, geluid en licht? En tot wie wenden wij ons als deze drie aspecten hoger uitvallen dan nu voorgesteld?	Veiligheid / gezondheid
97	Waar kunnen wij terecht voor onafhankelijke 0-metingen mbt straling, geluid en licht? En ook mbt tot de afstand tot onze woning.	Veiligheid / gezondheid
98	Hoe objectief en betrouwbaar zijn de metingen qua straling/magnetisch veld en geluidsoverlast.	Veiligheid / gezondheid
99	Dit heeft mogelijke significante invloed op de huizenprijzen.	Waarde woning
100	Wat gebeurt er met de verkoopbaarheid van onze woningen??? Wij willen de nieuwe situatie absoluut niet; laat staan eventuele kopers in de toekomst. Wie wil er wonen bij een pand van 16 meter hoog dat een gevaar vormt voor veiligheid en gezondheid. Ieder weldenkend mens kijkt wel uit.	Waarde woning
101	What compensation is available to me when the value of my house, either for rent or for sale, is reduced due either to building work or environmental degradation (by sound or higher EMF)?	Waarde woning
102	Worden omwonenden gecompenseerd voor de waardedaling van hun huizen.	Waarde woning
103	Wat doet dit met de waarde van mijn huis?	Waarde woning

Bijlage bij hoofdstuk 5 – Aanbevelingen over het ontwerp

In het buurtonderzoek is gevraagd of mensen iets willen meegeven aan de architect over wat zij belangrijk vinden voor het ontwerp van het nieuwe elektriciteitsstation. Van de 80 respondenten hebben 56 mensen in totaal 74 reacties gegeven over de behoefte aan (meer) informatie. Hieronder staan alle toelichtingen geanonimiseerd weergegeven.

Reactie-id	Advies over het ontwerp aan de architect en Liander	Thema
1	Als de boel veranderd wordt is het misschien een idee dat er ook parkeergelegenheid komt voor elektrische auto's/biro's of bakfietsen?	(Speel)voorzieningen
2	Wij kijken vanuit ons huis uit op liander. Wij werken fulltime en hebben [X] kleine kinderen. [...] Anders dacht ik nog misschien kan er aan het gebouw wat speelgelegenheid voor kinderen. Dat ontbreekt nu in de buurt - bijvoorbeeld schommels eraan (boven de stoep) wat het aangezicht ook speelser maakt en vriendelijker.	(Speel)voorzieningen
3	Wordt er in het ontwerp rekening gehouden met verbetering van parkeergelegenheid voor (bak)fietsen en elektrische auto's?	(Speel)voorzieningen
4	Wordt er in de opdrachtomschrijving wellicht ruimte voor winkels(tjes) of uitbreiding van het sport/recreatieplein, gelegen aan de Wibautstraat, meegenomen, het zou de leefbaarheid van de directe omgeving zeker ten goede komen.	(Speel)voorzieningen
5	Vriendelijk ontwerp, niet grijs, omringt door groen en bomen.	Groen / blauw
6	Add trees and plants to hide the huge brick wall and help the environment	Groen / blauw
7	Groen/planten aan de zijkant waar de wij op uitkijken	Groen / blauw
8	Zoveel mogelijk groen.	Groen / blauw
9	Groene gevels en daken. Wateropvang.	Groen / blauw
10	Graag meer groen.	Groen / blauw
11	Het gebouw ligt vrijwel direct aan "The Green Mile". Groene gevels en hekwerken zouden passen i/d visie v/d omgeving.	Groen / blauw
12	Zoveel mogelijk vergroenen! In het bijzonder aan de kant van de Deymanstraat	Groen / blauw
13	Mogelijkheden voor groene 'bekleding'	Groen / blauw
14	Please make it green, with plants and so.	Groen / blauw
15	Groentoepassing.	Groen / blauw

16	Zonnepanelen/klimaatbestendig dak	Groen / blauw
17	I know this is not part of the project, but the facade on the Eerste Boerhaavestraat is REALLY UGLY. It could be easily improved with green climbing plants. Maybe something to consider to make the neighborhood nicer, happier, and more willing to bear the construction works.	Groen / blauw
18	I would like it to be green, full of plants covering the wall and trees if possible. The wall as it is now is not nice.	Groen / blauw
19	Om het een zo open en groen mogelijk karakter te geven .	Groen / blauw
20	Probeer groen mee te nemen in de verstedelijkte buurt	Groen / blauw
21	De omgeving meer betrekken bij t gebouw dmv groen.	Groen / blauw
22	Zo groen mogelijk	Groen / blauw
23	Groen! Vetplantjes op het dak tegen de fijnstof van de Wibautstraat (zoals op de HvA) en een bomenrij langs de achterkant van de huizen van de Leeuwenhoekstraat (er staat al één leilinde).	Groen / blauw
24	Hoogte van het gebouw	Omvang / hoogte
25	Ivm ernstige vermindering van direct zonlicht voor Leeuwenhoekstraat blok 1-2-3 door de hoge geplande installatie stellen we voor het direct aan balkon grenzende schakelgebouw (1e kleine gebouw in 1e oosterparkstraat te verwijderen en hier een toegangsweg voor het liander terrein te maken. Op deze manier wordt de vermindering in licht gecompenseerd en hebben de bewonders de garantie dat er in de toekomst GEEN transformatoren te dicht bij huizen worden geplaatst!	Omvang / hoogte
26	Gebouw niet hoger en of groter.	Omvang / hoogte
27	Dag- en zonlicht op ons balkon moet niet verminderen.	Omvang / hoogte
28	16 meter is ongeveer 3x de huidige hoogte. Is dit nodig? Dit ontnemt al ons licht en gevoel van ruimte.	Omvang / hoogte
29	Maak een ontwerp op een andere plek. 16 meter hoog is belachelijk op een plek als dit. Alle aangrenzende panden wordt licht ontnomen. Er is een veel groter landoppervlak nodig om een dergelijk station te bouwen.	Omvang / hoogte
30	Houd rekening met de hoogte. Niet te hoog.	Omvang / hoogte
31	Lager bouwen	Omvang / hoogte
32	Hou rekening met de buurt. Lichtinval, geen grijze uitstraling, hou het levendig.	Omvang / hoogte
33	Zorg voor een maatvoering die bij de Weesperzijdebuurt past, referenties aan de nieuwbouw van de HvA is NIET gewenst.	Omvang / hoogte
34	Het gebouw van de reclassering verplaatsen en op de reclassering grond het stroomstation bouwen.	Omvang / hoogte

35	De buurt moet meedenken over een ontwerp dat ons gezondheid beschermt, is groen, veilig, en stil.	Participatie
36	Denk in de wensen van de bewoners en niet alleen wat je zelf mooi vindt	Participatie
37	Alvorens te tekenen praten met bewoners	Participatie
38	Belangrijk is dat de architect een PvE van bewoners meekrijgt voordat hij begint te tekenen!! Dat bevordert het alom geprezen en gewenste participatieproces.	Participatie
39	Ik zou graag op regelmatige basis meegenomen willen worden in het ontwerp als dat kan.	Participatie
40	Het ontwerp van het gebouw zou zo licht mogelijk van kleur moeten zijn, van natuurlijke materialen.	Uitstraling / stijl
41	Wordt er in het ontwerp rekening gehouden met het aanzicht van het pand (passend in het geheel en niet een 'fabriekshal' aanzicht)?	Uitstraling / stijl
42	Any housing for the plant should be in keeping with the architecture of the immediate surroundings or add light or add greenery	Uitstraling / stijl
43	Moet opgaan in de buurt	Uitstraling / stijl
44	Passend bij de stijl van het Michael Pakhuys	Uitstraling / stijl
45	Het schakelgebouw valt buiten dit project, maar de aanblik is nu best naargeestig en somber wat verbetering zou verdienen.	Uitstraling / stijl
46	Op persoonlijke titel ben ik niet per se tegen iets industrieels waar de functie duidelijk waarneembaar is (zoals nu) tegelijkertijd heeft de buurt ook een historische uitstraling.	Uitstraling / stijl
47	Maak er geen megalomaan lelijk ding van. Het is een buurt met historie het is mooi als het er naadloos in past en niet opvalt door archectonische hoogstandjes maar een bescheiden gebouw wordt in de stijl van van Gendt.	Uitstraling / stijl
48	Geen beton of goedkope bouw, probeer het in de stijl van de rest van de buurt te maken. -> bakstenen, klassieke bouw etc.	Uitstraling / stijl
49	Het liefst in de oude bouwstijl van Amsterdamse woningen. Geen modern gebouw.	Uitstraling / stijl
50	Maakt mij niet uit hoe het er uit ziet	Uitstraling / stijl
51	He is logisch dat het terrein met een hek moet worden afgesloten vanwege de veiligheid. Toch zou het fijn zijn als het zo transparant mogelijk wordt. Een aan alle kanten gesloten bouwwerk draagt niet bij aan de sfeer in de buurt. Bovendien is het ook mooi als we kunnen ervaren hoe onze energievoorziening wordt verzorgd.	Uitstraling / stijl
52	Maak er wat moois van	Uitstraling / stijl
53	Build a nice building, not just a big bricks wall without windows	Uitstraling / stijl

54	Geen betonkolos. Passend in de omgeving.	Uitstraling / stijl
55	Make it like the houses in the neighborhood	Uitstraling / stijl
56	Make it better than it is now	Uitstraling / stijl
57	Passend in de buurt	Uitstraling / stijl
58	Een decoratief patroon, met een knipoog naar de 19de eeuwse architectuur kan het grote volume nog een prettig aanzien geven.	Uitstraling / stijl
59	Kan de “plint” zoveel mogelijk een open karakter krijgen? Liever geen blinde muur.	Uitstraling / stijl
60	Would be amazing to transform the walls facing Deymanstraat to look less industrial and more modern or nature. Make the construction more pleasant and interesting than current one.	Uitstraling / stijl
61	Architectuur aansluitend bij omgeving	Uitstraling / stijl
62	Maak een ontwerp dat opgaat in de omgeving. Gebruik de gevels van de Weesperzijde als inspiratie. Geen goedkope vierkante dozen. Dit is een gebouw dat er de komende 50 jaar staat en maak het geen inspiratieloos gebouw zoals er al zoveel in de buurt staan. Aan de hele transitie kunnen we niets doen maar Liander kan wel een mooi (en daardoor waarschijnlijk duurder) gebouw neerzetten.	Uitstraling / stijl
63	Mooi! Ofwel door materiaalkeuze of details - ofwel door kunst en kleur. Het blijft vermoedelijk een blinde muur, maar maak er alsjeblieft wat moois van.	Uitstraling / stijl
64	Maak van de zijkant een fictief straatje met Amsterdamse huizen zodat het leuke woningen lijken.	Uitstraling / stijl
65	Het terrein moet niet permanent verlicht worden zodat lichtvervuiling wordt vermeden (slaapkamers grenzen aan het terrein).	Veiligheid / gezondheid
66	Waar kan moet zoveel mogelijk vervuilende stoffen van omgeving (fijnstof/Zwavel dampen/Uitlaatgassen afgevangen worden.	Veiligheid / gezondheid
67	Betere verlichting maakt het plein bij Deymanstraat ook veiliger/vriendelijker.	Veiligheid / gezondheid
68	Stralingwerend materiaal a.u.b.	Veiligheid / gezondheid
69	Please take the insulation of the building into consideration so that the generator or machine doesnt produce any noise in the neighborhood like a buzzing sound or something like that.	Veiligheid / gezondheid
70	Zorg voor voldoende isolatie van de ruimte waar de transformator/generator komt te staan zodat er geen zoemend geluid in de buurt te horen ks	Veiligheid / gezondheid
71	Het zou fijn zijn als het geen ruimte biedt om daar te hangen / voor daklozen om daar te overnachten	Veiligheid / gezondheid
72	Zo veel mogelijk de elektrische velden naar buiten toe blokkeren	Veiligheid / gezondheid
73	Gebruik materiaal wat fijnstof reduceert van de Wibautstraat.	Veiligheid / gezondheid

74	[...] Of zet het station op de plek van de reclassering dan knapt het hele gebied op en blijft de wijk voor de inwoners gezond.	Veiligheid / gezondheid
----	---	-------------------------

Bijlage bij hoofdstuk 6 – Aanbevelingen over participatie en communicatie

In het buurtonderzoek zijn ook vragen gesteld over de waardering van de huidige communicatie, over de wijze waarop mensen informatie willen ontvangen en over gewenste verbeteringen. In dit hoofdstuk hebben we de 48 ideeën die respondenten hebben benoemd samengevat in 4 aanbevelingen voor Liander en de gemeente Amsterdam. Hieronder staan alle toelichtingen geanonimiseerd weergegeven.

Reactie-ID	Belangrijk voor communicatie	Thema
1	Communicatie MOET centraal worden gedaan en niet 1-op-1. Alle vragen en antwoorden bij deze bijeenkomsten moeten vastgelegd worden (opgenomen) en worden gepubliceerd zodat IEDEREEN dezelfde informatie heeft. Nu word er info 1 op 1 gegeven door verschillende mensen en niemand kent het hele verhaal.	Communicatiemiddel
2	Consistente communicatie en geplande buurtbijeenkomsten, geen onaangekondigde deur aan deur bezoeken, geen open inloop.	Communicatiemiddel
3	Combinatie van middelen zoals nu gebeurt. Ga zo door!	Communicatiemiddel
4	Regelmaat. Bereikbaarheid.	Communicatiemiddel
5	Uitnodigen worden erg gewaardeerd.	Communicatiemiddel
6	Liever een kanaal te veel dan 1 kanaal te weinig	Communicatiemiddel
7	N.v.t. Ik heb eerdere informatie niet ontvangen/gemist	Communicatiemiddel
8	Plenaire sessie was interessant geweest om ook ideeën/wensen/bezwaren van andere omwonende te horen.	Communicatiemiddel
9	Nog niet. Dit is de eerste keer dat er iets verteld is. Kan mij nu gaan oriënteren.	Communicatiemiddel
10	Doet u die folder met de QR-code naar de vragenlijst ook bij alle omwonenden in de brievenbus?	Communicatiemiddel
11	Een informatiebijeenkomst is niet voldoende. Wij willen de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de betrokken partijen.	Communicatiemiddel
12	Helderheid over beleidsproces.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
13	Duidelijkheid en eenduidige communicatie naar alle bewoners	Inhoud / duidelijkheid / antwoord

14	Uitleg over wat er gaat gebeuren - Inzicht in ontwerpen - Planning	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
15	Timings of work and how you will minimize disruption to the streets around. What it will look like. Results from the tests for health risks.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
16	Planning: wanneer afsluitingen, wanneer geluidsoverlast, wanneer parkeervakken niet in gebruik en informatie over het ontwerp van het gebouw	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
17	Duidelijkheid.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
18	Planning ontwerp en dat soort zaken.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
19	Informatie die direct met de buurt en bewoners te maken heeft.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
20	Niet alleen aangeven wat er noodzakelijk is , maar ook welke kansen dit biedt voor de buurt.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
21	Timing	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
22	Duidelijkheid	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
23	Uitvoerige beschrijvingen van zowel de vormgeving van het station als reguliere updates omtrent het project (wat kunnen we wanneer verwachten?)	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
24	Planning en voortgang	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
25	Dat duidelijk is wat de bedoeling is, welke werkzaamheden worden uitgevoerd en wat de buurt hiervan merkt.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
26	Redelijk duidelijk maar het doel van de vernieuwing van het elektriciteitsstation mist naar mijn mening een beetje. Wat heeft dit met de buurt(bewoners) te maken? (Bijvoorbeeld niet genoeg stroom? Of gaat het om overlast van de verbouwing oid?) dat zou ik duidelijker laten terugkomen.	Inhoud / duidelijkheid / antwoord
27	Hoe de mening van buurtbewoners worden opgenomen.	Participatie / Luisteren
28	Inspraak van bewoners wordt serieus genomen en er wordt geluisterd naar hen. Er worden geen beslissingen gemaakt zonder de bewoners hierin te kennen. (feitelijk is dit al gebeurd dus hier is het reeds misgegaan).	Participatie / Luisteren
29	Luister en neem de buurt serieus.	Participatie / Luisteren
30	Dat we als buurtgenoten worden betrokken juist ook bij het uiterlijk van het gebouw. Ik weet zoveel smaken zoveel wensen, maar een ratjetoe valt bij niemand in de smaak.	Participatie / Luisteren
31	Vroegtijdig weten hoe het eruit komt te zien, zodat er eventueel nog inspraak/bezwaar mogelijk is	Participatie / Luisteren

32	Openbaar maken van alle onderliggende beleidsonderzoeken en informatie.	Transparant / objectief / betrouwbaar
33	Transparant, eerlijk en volledig	Transparant / objectief / betrouwbaar
34	Ik verwacht eenduidige en tijdige communicatie.	Transparant / objectief / betrouwbaar
35	Eerlijkheid, transparantie en gezond verstand.	Transparant / objectief / betrouwbaar
36	Honesty	Transparant / objectief / betrouwbaar
37	Eerlijke openheid over straling , overlast.	Transparant / objectief / betrouwbaar
38	Transparantie. En duidelijk zijn over knelpunten. Geen gezondheidsrisico's verdoezelen.	Transparant / objectief / betrouwbaar
39	Eerlijkheid, openheid over problemen, duidelijkheid over knelpunten.	Transparant / objectief / betrouwbaar
40	Transparantie. Beter teveel informatie dan te weinig.	Transparant / objectief / betrouwbaar
41	Transparantie: iedereen dezelfde en zoveel mogelijk informatie verstrekken.	Transparant / objectief / betrouwbaar
42	Objectieve en betrouwbare informatie vooraf en niet achteraf.	Transparant / objectief / betrouwbaar
43	Graag ontvang ik als buurtbewoner een overzicht van alle vragen en antwoorden die er zijn gegeven.	Transparant / objectief / betrouwbaar
44	Wat zijn de gevolgen voor de gezondheid van de omwonenden? Graag een eerlijk antwoord.	Transparant / objectief / betrouwbaar
45	Organiseren jullie dan weer een avond waarop we horen hoe onze feedback wordt vertaald?	Transparant / objectief / betrouwbaar
46	Op de site is aangegeven dat het nieuwe station waarschijnlijk stiller is. Kan Liander niet garanderen dat het geluid niet toeneemt? Aan "waarschijnlijk " hebben we niet veel.	Transparant / objectief / betrouwbaar
47	Ik kom de woorden "waarschijnlijk", "de verwachting is" meerdere malen tegen in het hele verhaal. Dit is alles behalve geruststellend met betrekking tot de grote zorgen die ik heb over dit project.	Transparant / objectief / betrouwbaar
48	Graag ontvang ik een overzicht van alle gestelde vragen en opmerkingen. VRAAG: waarom alles anoniem, en waarom kan ik mijn reactie niet opslaan?	Transparant / objectief / betrouwbaar

Bijlage bij hoofdstuk 7 – Inloopbijeenkomst

Bureau Bewonerszaken stond bij de uitgang van de zaal in het Volkshotel om aan mensen te vragen hoe ze organisatie van de bijeenkomst hebben ervaren. Onderstaande citaten illustreren de feedback.

Post-its met feedback op de inloopbijeenkomst
We weten nu alles
Beter als vooraf de inhoud bekend is. Ik heb geen verwijzing in de brief gezien.
Complexe situatie in Amsterdam nu duidelijk
Wie is opdrachtgever? Wat is verschil tussen opdrachtgever en ambtelijk opdrachtgever?
Hoe zijn de verantwoordelijkheden verdeeld tussen Liander en Gemeente? Graag spelregels uitleggen van te voren.
Ik hoop dat de partijen hun verantwoordelijkheid pakken.
Aangeven waar de invloed van bewoners is en wat ermee wordt gedaan.
Ik snap de uitleg nu wel maar toch jammer, de inhoud teleurstellend. Lokaal warmtestation = win win
Nuttige avond, goede uitleg
Kan het reclasseringsgebouw niet weg?
Is het EMV-beleid vastgesteld? Klopt het dat deze in Amsterdam strenger is dan landelijk?
Houdt gemeente Amsterdam goed toezicht op projecten waarbij EMV-vraagstukken spelen? Beschermen ze bewoners ook vanuit het oogpunt leefbaarheid?
We wonen in het meest vervuilde deel van de stad qua luchtvervuiling. We vinden het belangrijk dat er oog is voor de totale context, het totale plaatje van gezondheid. Het is ook een wijk met spelende kinderen op straat.
Fijn om er wat meer over te horen.
Goede uitleg over de travo's. Ben wel nog benieuwd wat zwaardere travo's betekenen voor het geluid. Graag meer uitleg. Wordt het gebouw geïsoleerd?
De architect deed het goed. Zij had een open en ontwapenende houding. Hopelijk zijn er veel goede ideeën opgehaald en kijkt de gemeente goed mee met de architect.
Zou leuk zijn als er op de wand groen komt en ruimte voor insectenhôtels. Dan weet je niet of het gezoem uit het gebouw komt of uit het insectenhotel.
Hoe is het juridische proces? Graag uitleg over procedures etc.
We hadden zelf geen vragen, vonden het informatief en interessant.

Het viel ons op dat sommige buurtbewoners met niet haalbare wensen kwamen en dat door de toon van vragen een wantrouwen klonk, een gevoel van er wordt toch niet geluisterd.
De visuele dingen en de macquette waren heel fijn
Fijn om vragen te kunnen stellen aan de professionals. Hierbij ook goed dat het niet alleen mensen waren van Liander maar ook anderen.
De informatiebrief schoot tekort, hoogte was niet transparant. Actiever benoemen.
Impassing moet rekening houden met de omgeving waarbinnen het staat. Begrip voor dat er wat moet gebeuren. Fijn als het zo kan gebeuren dat bewoners er ook blij van worden.
Wie beslist er? Mooi als de buurt er op vooruit gaat. Bijvoorbeeld zonnepanelen + je eigen regels toepassen gemeente! (Toelichting: betreft dat de gemeente beleid heeft voor ontwikkelaars en particulieren dat er zonnepanelen en groene daken moeten worden geplaatst en dat ze dan ook hun eigen beleid op het nieuwe elektriciteitsstation moeten toepassen qua verduurzaming.)
Wat gebeurt er met de waarde van mijn huis tijdens de bouw? Info.
Fijne heldere uitleg.
Actiever ook de minder leuke gevolgen delen, niet verstoppen op de website. Meer transparantie, nu halve waarheid. Uitleg over de verschillende microteslacontouren RIVM 0,3 + 0,5 andere normen
Inspiratiebeelden mogelijk? Voor realistischer beeld van hoe het er uit komt te zien of wat er mogelijk is
Serius nemen, ook als het mis gaat. Komt er een planschadeovereenkomst voor als achteraf toch blijkt dat de EMV groter is en er waardedaling is van woning? Staat de gemeente dan naast ons?
Hoe gaat het vervolgtraject van ontwerp en procedure? Waar kan ik eventueel bezwaar maken of zijn er inspraakmomenten? Wat zijn de verdere contactmomenten?
Wordt er gekeken naar de massa van de betegeling? Gaat nieuwe betegeling zorgen voor wateroverlast?
Onduidelijk antwoord waarom de buitenlucht wordt verwarmd door station ipv warmte voor bewoners
Luister naar de dingen die bewoners willen. Groen en mooi ontwerp.
Al deze zaken (wateroverlast/buitenlucht/ontwerp) moeten nog een keer aan de orde komen voordat wordt beslist. Nog een gesprek met de buurt.
Veel medewerkers maar je kunt het natuurlijk niet voorspellen
Inloop werkt goed, beter dan in een zaaltje waar er maar een paar aan het woord zijn
Kunnen we een 'achterom' op de Leeuwenhoek krijgen zodat we de tuin via de achterkant kunnen bereiken?
Goed dat er niet alleen mensen van Liander zijn, want dan hadden we het niet zo vertrouwd.
Wie is opdrachtgever? Hoe werkt bezwaar / de route?
Liever ook een plenair stuk gehad. Je weet niet wat je niet weet, dan kan je meeluisteren met de vragen van anderen.

Misleidend dat het vernieuwing wordt genoemd terwijl het wordt uitgebreid. Dat woord dekt de lading beter. Niet netjes geformuleerd nu, doen ze om de boel rustig te houden.
Mensen nemen ruim de tijd om je vragen te beantwoorden.
Prima opzet zo.
Je had de panelen ook op kunnen sturen, maar dan krijg je geen mogelijkheid tot vragen.
Leuk en informatief
Niet duidelijk of het plenaire of inloop was, maar is allebei goed
Waarom was er geen plenair deel? Krijgt nu wel iedereen dezelfde uitleg/informatie? (Eerste reactie bij binnenkomst). Bij exit: iedereen heeft recht op zelfde info. Ik had me wel goed ingelezen, mijn burens niet. Ik had de zorg dat zij zonder plenair deel niet dezelfde info zouden krijgen. Maar de opzet van de avond vond ik beter dan verwacht. Veel uitleg gekregen. Ik had het gevoel serieus te worden genomen. Fijn dat er niet alleen een pipo van Liander was.
Goede gesprekken gevoerd. Veel informatie.
Kan het station op de plek van de reclassering?
Ik ga met positiever gevoel naar huis dan ik kwam. Niet op inhoud wel op vorm. Goed dat er zoveel professionals waren om iedereen uitleg te geven.
Graag uitleg over de rolverdeling gemeente - Liander

Post-its met inhoudelijke opmerkingen (bij uitgang en architect)
Warmte terug geven aan omwonenden + zonnepanelen voor de buurt
De bewoners aan de leeuwenhoekstraat een grotere tuin geven als buffer en compensatie voor waardevermindering
Niet alleen wensen vragen: samen met de buurt programma van eisen maken
Rondleiding (nu en straks)
Mooi ontwerp! Kleurrijk? Kunst?
Maak de gevel richting de Leeuwenhoekstraat zo licht mogelijk qua kleur/ materiaal
Passend bij de buurt ontwerpen
Graag ontwerpen waarbij gevels/dak beplant kunnen worden
Ontwerp graag inspireren op gevels Weesperzijde (geen blokkendoos)
Geluidempend materiaal
Materiaal gebruiken die fijnstof van Wibautstraat reduceert
Insectenhotel

De reclassering (het gebouw) weghalen. Dit gebouw gaat toch verdwijnen, dus op die plek is het beter om het station te bouwen omdat daar de Wibautstraat zit.
Water
Maak werk met werk. Geef de warmte van het gebouw aan de buurt. Plaats zonnepanelen op het dak.
Metingen voor & na: microtesla, licht en geluid. Meet - bouwen.
Vooraf afspraken, vastleggen. Wat als EMV straling hoger is?
Groene daken. Lokale kunstenaars voor wanden
Lichte steenkleur. Geen platen (die worden groen en vies).
Groen: dak (vetplantjes) & bomenrij langs de huizen
Tobacco Warehouses Bristol
Mooi
1+ meter exensie outbevinde in de tuin
Maak van het gebouw een (fictief) straatje zodat je uitkijkt op 'achterburen' i.p.v. een blinde muur: gemetseld niet geschilderd.
Tuinen die grenzen aan terrein, een meter extra ruimte geven. Leonie Jansen: leonierop@gmail.com. 06-46128979
Design hek: eyecatcher
Groen (begroeiing)
"Groen hek" (planten)
Inbraakproof
Samenwerking HvA, Minor Klimaat & Gedrag, Architectuur. Uva Sociale Geografie & Planologie
Rapport Rijksdienst voor Volksgezondheid + RIVM hanteert 0,3 en 0,4 microtesla (2023)
Metingen tijdens bouw bestaande bebouwing i.v.m. mogelijke verzakkingen
Informatiebord wat een elektriciteitsstation is

November
2024

www.bureaubewonerszaken.nl

 BUREAU
BEWONERSZAKEN

Dit onderzoek is uitgevoerd door Bureau Bewonerszaken in
opdracht van Liander

